

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

06 noiembrie 2013

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

președinte – Constantin Gurschi,

judcători – Constantin Alerguș, Andrei Harghel,

a examinat admisibilitatea în principiu a recursului în anulare declarat de reprezentantul Ministerului Afacerilor Interne, C. Burac, împotriva încheierii judecătorului de instrucție al Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 05 aprilie 2013,

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. de la 20 februarie 2013 - până la 05 aprilie 2013 (instanța de fond);

2. de la 20 august 2013- până la 06 noiembrie 2013 (instanța de recurs în anulare).

CONSTATĂ:

1. La 23 ianuarie 2013, în baza Dispoziției MAI nr. 4/15 din 22.01.2013, colaboratorii Direcției Investigații și Securitate Internă a Ministerului Afacerilor Interne în comun cu colaboratorii Batalionului de Poliție cu Destinație Specială „Fulger” au efectuat controlul respectării regimului secret de către serviciul poliției criminale a Comisariatului General de Poliție mun. Chișinău.

În timpul efectuării acestei verificări, la data de 23 ianuarie 2013, contractul de muncă cu petiționarul Saachian R. a fost suspendat în temeiul ordinului MAI nr. 52ef din 22 ianuarie 2013, încât nu mai era în funcție. Ulterior, repunerea în funcție a fost efectuată prin ordinul MAI nr. 73 din 05.02.2013. Astfel, cercetarea biroului la 23.01.2013 nu mai ținea exclusiv de atribuțiile de serviciu, ci de chestiuni personale ca cetățean de rînd.

Materialele secrete urmau a fi transmise unei persoane împuternicite, de la care ulterior să se ridice.

În scurt timp de la desfășurarea evenimentelor descrise în mass-media au apărut declarațiile șefului DISI a MAI, Vl. Maiduc, precum că controlul

efectuat în incinta CGP mun. Chișinău a avut loc în cadrul anchetei de serviciu condus de MAI asupra circumstanțelor accidentului rutier comis de șeful Serviciului omoruri și crime grave al SPC CGP mun. Chișinău, A. Axenti, comis la 11 ianuarie 2013 în mun. Chișinău, str. Teilor.

Dispoziția MAI nr.4/15 din 22.01.2013 este bazată pe pct.14 și 15 al Regulamentului privind organizarea și funcționarea DI SI a MAI, aprobat prin ordinul MAI nr.79 din 19.03.2010, care prevăd în calitate de sarcini ale DISI a MAI – *asigurarea securității interne a MAI și identificarea factorilor și condițiilor care favorizează actele infracționale în cadrul MAI.*

În viziunea lui Saarchian R. acțiunile ofițerilor DISI poartă vădit caracterul unei percheziții sau cercetări camuflate a biroului, meselor, dulapurilor și safeurilor în scopul descoperirii datelor atribuite la accidentul rutier, indicând că acțiunile nominalizate sunt nu altceva decât activitate specială de investigații, prevăzute și la pct.29 din Regulamentul nominalizat.

Considerând ca fiind ilicite acțiunile indicate, Saarchian Ruslan a depus o plîngere la procuratură, solicitînd declararea ilegalității acțiunilor efectuate de DISI la 23.01.2013 și a rezultatelor acestora.

2. Prin scrisoarea procurorului secției exercitare a urmăririi penale pe cauze excepționale a Procuraturii Generale din 14 februarie 2013, petiționarul a fost informat că a fost pornită cauza penală nr.2013928032 în baza elementelor infracțiunii prevăzute la art. 179 alin.(3) lit.a) și 328 alin.(1) Cod penal, iar cererea acestuia a fost anexată la materialele cauzei penale care va fi examinată în comun cu celelalte circumstanțe ale cazului.

3. Saachian Ruslan, s-a adresat cu o plîngere în ordinea art. 313 Cod de procedură penală judecătorului de instrucție al Judecătoriei Centru, mun. Chișinău, invocînd că nu este de acord cu rezultatul examinării cererii sale, deoarece potrivit art. 26 din Legea cu privire la activitatea specială de investigații controlul asupra activității nominalizate îl are procurorul, iar acesta nu s-a expus asupra ilegalității acțiunilor petrecute la 23 ianuarie 2013 în biroul său, precum și nu a declarat nule rezultatele lor. La fel, este ilegală dispoziția MAI nr.4/15 din 22 ianuarie 2013 în partea ce permite ofițerilor DISI a MAI efectuarea cercetării birourilor, meselor și safeurilor de serviciu, pentru că reprezintă o autorizare a unor măsuri speciale de investigații, autorizarea căreia urmează a fi efectuată în conformitate cu legea, iar Codul

de procedură penală și Legea cu privire la activitatea specială de investigații nu atribuie MAI dreptul de autorizare a măsurilor efectuate la 23.01.2013.

4. Prin încheierea judecătorului de instrucție a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 05 aprilie 2013, s-a dispus admiterea plîngerii, s-a declarat ilegală sintagma „*cu cercetarea birourilor, meselor și safeurilor de serviciu*” din pct.1 al Dispoziției MAI nr.4/15 din 22.01.2013, precum și ilegale acțiunile colaboratorilor DISI a MAI de cercetare a biroului de serviciu a lui Saachian Ruslan din incinta CGP mun. Chișinău, pe adresa mun. Chișinău, str. Tighina 6, a documentelor, meselor, dulapului și safeului aflate în acest birou, de ridicare a documentelor, precum și rezultatele acestei cercetări și ridicări.

5. Instanța și-a motivat soluția prin faptul că, acțiunile ofițerilor DISI, poartă caracterul unei percheziții a biroului, meselor, dulapurilor și safeurilor în scopul descoperirii datelor ce au legătură cu accidentul rutier și care indică că acțiunile nominalizate sunt nu altceva decât activitate specială de investigații, prevăzute la pct.29 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea Direcției investigații și securitate internă a MAI.

Astfel, aceste acțiuni, puteau fi efectuate doar în cadrul unei cauze penale, care în mod obligatoriu, la demersul procurorului trebuiau a fi autorizate de către judecătorul de instrucție. Însă, asemenea acțiunile procesuale nu au fost efectuate.

La fel, instanța a considerat ca fiind ilegală și dispoziția MAI nr.4/15 din 22 ianuarie 2013 în partea ce permite ofițerilor DISI a MAI efectuarea cercetărilor birourilor, meselor și safeurilor de serviciu, deoarece reprezintă o autorizare a unor măsuri speciale de investigații, autorizarea căroră urmează a fi efectuată în conformitate cu legea, acțiune expres stipulată în pct.29 din Regulamentul vizat, iar Codul de procedură penală și Legea cu privire la activitatea specială de investigații nu atribuie MAI dreptul de autorizare a măsurilor efectuate la 23.01.2013.

6. La 24 mai 2013, reprezentantul MAI a depus o cerere de revizuire a încheierii Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 05 aprilie 2013, solicitînd casarea încheierii menționate cu încetarea procedurii de examinare a plîngerii.

7. Prin încheierea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 05 iunie 2013, a fost respinsă, ca inadmisibilă, cererea de revizuire a MAI.

8. Împotriva încheierii Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 05 aprilie 2013, a declarat recurs în anulare reprezentantul Ministerului Afacerilor Interne, C. Burac, care invocând prevederile art. 452 Cod de procedură penală, solicită, casarea încheierii judecătorului de instrucție din 05 aprilie 2013, cu încetarea procedurii de examinare a plîngerii, invocând următoarele:

- plîngerea lui Saachian R. la acțiunile colaboratorilor DISI a fost examinată de Procuratura Generală, fiind satisfăcută prin intentarea cauzei penale. Astfel, petiționarul a adresat o nouă plîngere către judecătorul de instrucție, unde a menționat cu totul alte temeuri, decît cele invocate anterior în plîngerea sa din 23.01.2013 și anume de a declara ilegală sintagma „*cu cercetarea birourilor, meselor și safeurilor de serviciu*” din pct.1 al Dispoziției MAI nr.4/15 din 22.01.2013, precum și declararea ca ilegale acțiunile colaboratorilor DISI a MAI și rezultatelor acestui control. Prin urmare, instanța de judecată urma să restituie plîngerea petiționarului, fiindcă referitor la acțiunile colaboratorilor DISI a fost intentată urmărirea penală, iar Dispoziția Ministrului Afacerilor Interne este un act administrativ, care se contestă în altă procedură și nu conform art. 313 Cod de procedură penală.

Necătînd la aceste circumstanțe, judecătorul de instrucție al Judecătoriei Centru a examinat plîngerea cet. Saachian R., colaborator al MAI, care a fost admisă și a declarat ca fiind ilegale sintagma “*cu cercetarea birourilor, meselor și safeurilor de serviciu*” din pct.1 al Dispoziției MAI nr.4/15 din 22.01.2013, precum și ilegale acțiunile colaboratorilor DISI a MAI de cercetare a biroului de serviciu a lui Saachian Ruslan din incinta CGP mun. Chișinău, pe adresa mun. Chișinău, str. Tighina 6, a documentelor, meselor, dulapului și safeului aflate în acest birou, de ridicare a documentelor, precum și rezultatele acestei cercetări și ridicări.

Astfel, încheierea nominalizată este vădit ilegală și are drept scop evitarea tragerii la răspundere a colaboratorilor serviciului poliției criminale a CGP mun. Chișinău, care au comis diferite încălcări, inclusiv și R. Saachian. În baza încheierii din 05 aprilie 2013, adică de declarare ca ilegale rezultatele controlului efectuat de DISI la 23 ianuarie 2013, prin hotărîrea instanței de judecată petiționarul R. Saachian a fost restabilit în serviciu.

- activitatea MAI este reglementată de Constituția R. Moldova,

Acordurile și Tratatul internațional, legile și hotărârile Guvernului R. Moldova. Cadru legal al activității MAI este Hotărârea Guvernului nr. 778 din 27.11.2009 prin care a fost aprobat Regulamentul privind organizarea și funcționarea Ministerului Afacerilor Interne, structurii efectivului-limită ale aparatului central al acestuia. În conformitate cu pct.10.4 al Regulamentului, Ministrul MAI emite ordine și dispoziții obligatorii spre executare în cadrul MAI, în baza și pentru executarea legislației în vigoare, adoptă acte normative departamentale în cooperare cu alte autorități în cazurile prevăzute de legislația în vigoare. Astfel, Dispoziția MAI nr. 4/15 din 22 ianuarie 2013 se încadrează în cadrul legal și este executorie pentru toți colaboratorii de poliție. Această dispoziție nu are un caracter personal, dar se referă la respectarea legislației în vigoare de o subdiviziune din cadrul MAI în subordinea căruia se află. Actele normative și anume Regulamentul, Ordinul MAI, Dispoziția Ministrului Afacerilor Interne sunt acte administrative, care pot fi contestate numai în procedura contenciosului administrativ, în cazul în care sunt lezate careva drepturi sau interese ale cetățenilor, fapt ce nu a avut loc. Consideră, că era necesar ca instanța de judecată să refuze în examinarea legalității acestui act administrativ, cu atât mai mult, că colaboratorul MAI poate contesta acțiunile altor colaboratori de poliție conform Codului disciplinar, dar nu în instanța de judecată.

9. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului în anulare declarat în raport cu materialele cauzei și argumentele invocate, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil din următoarele considerente.

La 27 octombrie 2012 a intrat în vigoare Legea nr.66 din 05 aprilie 2012 pentru modificarea și completarea Codului de procedură penală.

În urma acestor modificări în Legea nominalizată, prevederile expuse în alin.(2) și (3) ale art. 452 Cod de procedură penală, au fost abrogate.

Alin.(3) al art. 452 Cod de procedură penală, pînă la abrogare, prevedea că persoanele menționate la art.313 alin.(1), precum și Procurorul General și adjuncții acestuia pot declara recurs în anulare împotriva încheierii irevocabile a judecătorului de instrucție cu privire la *pornirea urmăririi penale, scoaterea persoanei de sub urmărire penală, încetarea urmăririi penale, clasarea cauzei penale și reluarea urmăririi penale* în cazurile prevăzute la art.453 .

Prezentul recurs este depus la 25 iulie 2013, deci după intrarea în vigoare a legii.

Conform prevederilor art. 452 alin.(1) Cod de procedură penală, pot fi atacate cu recurs în anulare la Curtea Supremă de Justiție, hotărârile judecătorești irevocabile, după epuizarea căilor ordinare de atac.

Astfel, norma nominalizată, prevede dreptul de declarare a recursului în anulare, împotriva hotărârilor judecătorești irevocabile, care au parcurs căile ordinare de atac.

În cazul în care, potrivit legii, o hotărâre judecătorească nu parcurge căile ordinare de atac, aceasta deși a devenit irevocabilă, nu dispune de calea extraordinară de atac, adică nu poate fi contestată cu recurs în anulare.

Astfel, încheierea judecătorului de instrucție, adoptată în ordinea prevăzută de art. 313 Cod de procedură penală, nu cade sub incidența categoriilor de hotărâri irevocabile prevăzute la alin.(1) art.452 Cod de procedură penală, care pot fi contestate cu recurs în anulare la Curtea Supremă de Justiție.

Prin urmare, noile modificări survenite în procedura penală, permit de a conchide că hotărârile adoptate de judecătorul de instrucție în ordinea art.313 Cod de procedură penală, începînd cu 27 octombrie 2012, nu mai pot fi examinate în ordinea recursului în anulare.

Concomitent, se evidențiază că din conținutul plîngerii depuse judecătorului de instrucție de către petiționarul Saachian R., acesta solicită efectuarea controlului judiciar al legalității Dispoziției MAI nr. 4/15 din 22 ianuarie 2013.

Potrivit art. 313 alin. (1) Cod de procedură penală, persoanele indicate în acest aliniat, în cazul în care consideră că drepturile și interesele acestora au fost încălcate de către organul de urmărire penală, sunt în drept să depună plîngere judecătorului de instrucție împotriva acțiunilor și actelor ilegale ale organului de urmărire penală și organului care exercită activitate operativă de investigații.

În speță, judecătorul de instrucție primind spre examinare plîngerea lui Saachian Ruslan urma să verifice competența judecării acesteia prin prisma art. 313 alin. (1) Cod de procedură penală, dacă Dispoziția MAI nr. 4/15 din

